

Miljon eurot
loodab Läänemaa vald saada Vatl mõisa eest. Lk 3

Kümme medalit
said Läänemaa seniorsportlased meistrivõistlustelt. Lk 5

Siin võiks olla teie reklaam!
Võtke ühendust reklaam@le.ee.

OOTAMATU RAHA

Raudtee sai 15 miljonit

Sotside juhitud regionaal- ja põllumajandusministeerium eraldas vahetult pärast erakonna valitsusest välja viskamist Haapsalu raudteele 15 miljonit eurot.

MALLE-LIISA RAIGLA
malleliisa@le.ee

Vaatamata raha eraldamisele ei ole teada, kas ja millal raudtee ehitamiseks minna võib, sest pole otsustatud, kui pikk on Haapsalu raudtee-ehituse teine etapp. Variantiks on ehitada raudtee Turbast Ellamaani või koguda raha ja ehitada see hiljem Ristini. Sihtasutuse Läänemaa raudteeprogrammi juht Rein Riisalu ütles, et raudtee-ehitus Ellamaani läheb maksma 15–17 miljonit eurot, Ristini 45 miljonit eurot. Riisalu sõnul oleks aga mõistlik raudtee kohe Haapsalumi välja ehitada, sest sel juhul oleks raudteest kasu saajaid enim. Pooleteise aasta tagused arvutused näitavad, et see läheks maksma 180 miljonit eurot.

Tehniline samm

Riisalu ütles, et ühest küljest ei tulnud raha eraldamine Haapsalu raudteele ootamatult. „Üllatus ei olnud, aga hurraa ei hüüa,” ütles Riisalu. Ta selgitas, et see oli tehniline samm, kus regionaal- ja kliimaministeerium leppisid kokku ning üks ministeerium andis teisele loa raha kasutada. Nüüd peab kliimaministeerium otsustama, kas annab Eesti Raud-

Kui raudtee ehitatakse Ristini, rajatakse ka Ellamaa viadukt.

ESKIIS

teele kohe tööülesande ehitada raudtee Ellamaani või oodatakse sellega ja kogutakse raha.

Ministri nõunik Neeme Suur ütles, et Haapsalu raudtee on kirjas riigi pikaajastes plaanides ja osa riigikogus tutvustatud liikumisreformist, kust raha raudteele eraldatigi. „Liikumisreformi rahast on esimene summa eraldatud,” ütles Suur.

„Raudtee on meie ühistranspordi selgroog, seega on selle liini väljaehitamine tähtis,” ütles regionaal- ja põllumajandusminister Piret Hartman. „See on tähtis osa ühistranspordireformist.”

Kord on raha ära võetud

Küsimusele, kas on oht, et raha taas ära võetakse, vastas Suur: „Ikka on.”

2022. aasta suvel, kui Reformierakond oli just Keskerakonna valitsusest välja visanud, jättis valitsus Haapsalu raudtee ilma sellele eraldatud 34 miljonist eurost. Selle summa eest oleks saanud raudtee ehitada Ristini. Seejuures oli raha ära võtmise ajaks tehtud ehitushange ja ehitaja välja valitud, vaid leping oli veel allkirjastamata.

„Riik lasi võimaluse luhta,” ütles Riisalu. Nüüd jääb tema sõnul Haapsalu raudtee-ehitus sa-

male ajale Rail Balticu ehitusega ja läheb kallimaks, kui olnuks olnud kolm aastat tagasi.

„Ka pärast seda on jätkatud ettevalmistustöödega,” ütles Suur. Raudtee on kogupikkuses projekteeritud, saadud on ehitusload ja raudteetrassi raadamistööd on Ristini tehtud.

Suure sõnul on tähtis, et järgnevad valitsused hoiaksid Haapsalu raudtee pikaajastes plaanides. Lühikeste lõikude haaval raudtee ehitamine pole tema hinnangul probleem. Ta tõi näite, et Tallinna-Tartu maanteed on neljarealisteks ehitatud samuti 10–15 kilomeetri kaupa.

Kõmsi kool sai veidi üle 73 000 euro toetust.

URMAS LAURI

Läänemaa väikekoolid said 200 000 eurot

Kõmsi, Koonga ja Varbla koolid said 200 000 eurot toetust, mida haridus- ja teadusministeerium maksab kuueklassilistele maakoolidele, kus õpib alla 90 lapse.

Koonga ja Varbla koolid said mõlemad veidi üle 70 000 euro, Kõmsi kool veidi üle 73 000 euro toetust. „Arvestades meie haajastust ja uue koolimaja ehitust, on iga euro suureks abiks,” ütles Läänemaa vallavalitsuse liige Jane Mets Lääne Elule.

Mets märkis, et väikekoolide toetus võimaldab soetada õppevara, näiteks arvuteid ja nutitahvleid. Eelkõige võimaldab see aga tema sõnul maksta kõrgemat palka õpetajatele ja tugispetsialistidele – logopeedidele, psühholoogidele ning eri- ja sotsiaalpedagoogidele.

Koonga, Varbla ja Kõmsi pole eraldi koolid, vaid Läänemaa gümnaasiumi õppekohad, aga riik toetab ka õpekohti. Virtsu kool ei saa toetust, sest on kõigest neljaklassiline; Metsküla kool seepärast, et on erakool.

Koonga koolis õppis 2024. aasta 1. septembri seisuga 21, Varblas 26 ja Kõmsil 28 last.

Eestis sai väikekoolide toetust 27 kooli, kokku ligi kaks miljonit eurot. Kuueklassilisi maakoole, kus õpib 20–89 last, toetab haridus- ja teadusministeerium teist aastat. Mullu sai toetust 18 kooli.

Lääne-Nigula vallas ühtegi kuueklassilist kooli ei ole. Haapsalu algkoolides õpib üle 90 lapse.

KAIE ILVES

TAMREX

Parim valmisolek = **PARIM KAITSE!**

Vali TAMREX Premium-sari

TAMREX Premium-sarja pulberkustutite valmistamisel on kasutatud kõrgeima kvaliteediga osiseid, materjale ja kustutuspulbrit.

Uudne E-Z kaitseriiv
TAMREX Premium kustutite E-Z kaitseriivi pole võimalik kahvade vahele kinni vajutada – üks tõmme ja splint on eemaldatud.

Võimsam ja tõhusam kustutuspulber
TAMREX Premium kustutites kasutatakse kõrgeima kvaliteediga pulbrisegu, mis tagab parema kustutusvõime väiksema koguse juures.

Paksust terasest kest ja vähem keevisõmblusi
Minimaalne keevisõmbluste arv annab parema kaitse roostetamise vastu.

Vastupidavam voolik
EPDM-kummist voolik säilitab kauem oma painduvuse ega pragune aja jooksul.

Pikemad kahvad ja mugavam käsitsemine
Ka 2 kg ja 3 kg pulberkustutid on varustatud pikemate kahvadega, mis teevad nende käsitsemise oluliselt mugavamaks.

Heeliumtestitud lekkekindlus
Iga TAMREX Premium pulberkustuti on tehases läbinud heeliumtesti, mis tagab parema lekkekindluse.

Kontroll ja hooldamine – lihtne ja mugav
Tänu kvaliteetsetele koostisosadele on TAMREX Premium-sarja tulekustutite kontroll ja hooldus lihtsam ja kulutõhusam.

Uuele TAMREX Premium pulberkustutile anname 10-aastase garantii, nende oodatav eluiga on 30 ja enam aastat.

Pulberkustutiga saab kustutada:

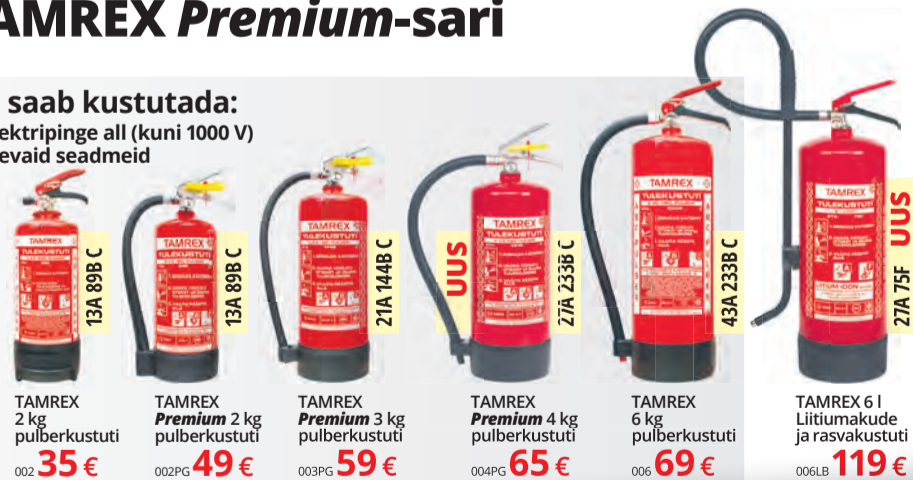
- tahkeid aineid
- vedelkütuseid
- gaase
- elektriringe all (kuni 1000 V) olevaid seadmeid

TAMREX Premium 6 kg pulberkustuti

006PG **89 €**

Hinnad sisaldavad käibemaksu ja kehtivad, kuni kaupa jätkub.

TAMREX 2 kg pulberkustuti
002 **35 €**

TAMREX Premium 2 kg pulberkustuti
002PG **49 €**

TAMREX Premium 3 kg pulberkustuti
003PG **59 €**

TAMREX Premium 4 kg pulberkustuti
004PG **65 €**

TAMREX 6 kg pulberkustuti
006 **69 €**

TAMREX 6 l Liitiumakude ja rasvakustuti
006LB **119 €**

1 AASTA TAGANT tuleb kontrollida tulekustuteid, mida hoiate AUTOS, veesõidukis või välitingimustes.
2 AASTA TAGANT tuleb kontrollida tulekustuteid, mida hoiate siseruumides.

KUSTUTIKONTROLL
5,20 € **-35%**
(Tavahind 8 €)

Kustutikontrollikampaania kestab 01.03.–31.03.2025. Kampaaniahind kehtib ainult TAMREX'i esindustes.

TAMREX OHUTUSE OÜ

Tel 654 9900 e-post: tamrex@tamrex.ee www.tamrex.ee

TALLINN Laki 5, Pärnu mnt 139c, Katusepapi 35 • TARTU Teemandi 2, Ringtee 37a, Nõlvakaare 4 • PÄRNU Riia mnt 169a • RAKVERE Laada 22 • JÕHVI Tartu mnt 30 • VÕRU Piiri 2 • VIJANDI Tallinna 86
VALGA Vabaduse 39 • NARVA Maslovi 1 • HAAPSALU Ehitajate tee 2a • PAIDE Pikk 2 • JÕGEVA Tallinna mnt 7 • TÜRI Rakvere tee 23 • RAPLA Tallinna mnt 2a • KEILA Keki tee 1 • KURESSAARE Tallinna 80a

● JUHTKIRI

Rong tuli lähemale

Sotsiaaldemokraadid lahkusid eile valitsusest. Otsekui lahkumiskingituse sa sai raha Tallinna-Rohuküla raudtee. Täpsemalt eraldas sotside regionaalminister Piret Hartman raudtee-ehituseks 15 miljonit eurot, millest peaks lootuste kohaselt piisama Turbast Ellamaani küündiva lõigu ehituseks. Ehkki raudtee veel Läänemaa piiresse ei jõua, jõuab see piirile üsna lähedale.

See kingitus tuli küll ootamatult. Viimased paar aastat on ministrid kogu aeg rääkinud, et raudtee Haapsaluni ehitamise raha ei ole ega hakka niipea olemagi. Et see projekt läheb käiku siis, kui kõik tähtsad projektid on tehtud. Laskemoon suurtükiväele ostetud. Rail Baltic ehitatud. Energeetiline iseseisvus saavutatud. Teisisõnu polnud lootustki, et raudtee ehitamine edeneb, ja nüüd ühtäkki eraldati sellele üllatuslikult raha.

Võibolla oli see ametist lahkuva ministri nõuniku Neeme Suure lahkumiskingitus kodukandile, mine võta kinni. Et eelarves polnud päris seda 45 miljonit eurot, mida raudtee vedamine Ristile maksaks, aga 15 miljonit oli – vähemalt poole teepikkuse jagu. Umbes sedaviisi võis mõte ministeeriumis liikuda küll.

See rahaeraldus võib muidugi veel kaotsi minna. Tuleb uus minister ja võtab korralduse tagasi. Sellist olukorda on juba nähtud, kus varem kokku lepitud summad Haapsalu raudtee ehitamiseks riigieelarvest punase pliiatsiga armutult maha kriipsutatakse. Siiski, vähemalt praegu tekis läänlastel lootus, et rongiühendus pealinnaga nihkus mõne kilomeetri lähemale. Aitäh!

● TEISED LEHED

T ja X lahkuvad maalt

SIRP. Nagu viimased kolm aastat Eestiski kogetud, võib tarbijaprotest käivituda ka juhitud aktivismiga. Nii juhtus 2022. aasta veebruaris, kui üldrahvalikus üksmeeles loobusime ostmast Venemaal toodetud ning asusime haarama riivilt kõik, mis Ukraina päritolu, viinast ebatervislike komideni. Riigivõim tuli siis oma sanktsioonide ja piirangutega tasapisi järele, kirjutab Kaarel Tarand Sirbis.

Rahvasuu on idanaabri juba ammu tuumapommiga tanklaks kuulutanud ja ega sealt ole midagi peale tooraine eales saada olnud. Euroopa pealinnades on aga ammu teada, et teisel pool Atlandi ookeani leidub teine samasugune tuumapommiga tanklakett, ainult kümme korda suurem. Mõlema äri siisu on, et lisaks kütusemüügile pakutakse ka kohustuslikku turvateenust ehk mõjusfääri võtmist.

Kaubandussõja ägenedes USAga pole Euroopas mõeldavad autode või veini riiklikud tugiostud. Tarbijad võivad aga turgu ümber kujundada küll ja on mitmes Euroopa riigis sellega juba alustanud.

Näitena toob Tarand tõjga, et Tesla elektriautode müük Saksaamaal, Prantsusmaal ja Põhjamaade turgudel on aastatagusega võrreldes kahanenud poole võrra. Norras läbi viidud tarbijaküsitluse järgi asub Tesla põlatud kaubamärkide edetabeli tipus. Eestis pole sugugi hilja samuti häälekalt teada anda, et Tesla müügiesindus ja teeninduskeskus pole siia oodatud.

Kui maa on nõnda Tesla-vabaks saanud, võivad tarbijad asuda järgmise puhastustöö juurde. Põhjendatud vajadust omada kontot suhtluskeskkonnas X ei ole kellelgi ju varemgi olnud. Aga miks peaks nüüd, mil Elon Musk enam sugugi ei meeldi, tema ettevõtte teenust kasutades osalema tema jõukuse, edevuse ja tähtsuse turgutamises? Üksikisiku vaba valik, teadagi, aga sama küsimuse peaksid endale esitama ka näiteks riigiasutused, mille kodulehtede menüüribal standardset ilutsevad X-ikoonid, kirjutab Tarand.

● LAUSELAEN

„Kuidas on Eesti jõudnud sellisesse punkti, et sõna- ja väljendusvabadus võivad pihta saada mõne politseiametniku suvast sõltuvalt?”

Kolumnist Anvar Samost. Lääne Elu, 8. märts

Vaade majandusele rattasadulast

Viimases aastapäevakõnes tõi president Alar Karis majandusest rääkides põneva paralleeli rattaspordiga. Tema sõnade kohaselt püsib Eesti küll sadulas, ent ükskõik, kui kõvasti väntame, kiiremaks me sõit enam ei muutu.

Võrdlus rattaspordiga on huvitav, ent kogenud maanteerattur teab, et rattasõit ei ole ainult tugevad jalad, vaid ka taktika. Eesti majandusest kui jalgratturist rääkides oleme viimasel paaril aastakümnel kõvasti pingutanud. Kasutades ostujõuga korrigeeritud SKTd elaniku kohta, oleme varaste 1990ndatega võrreldes liikunud grupetto lõpusabast peloton'i etteotsa. Toonane elatustase piirdus vaid 30 protsendiga praegu Euroopa Liitu kuuluvate riikide keskmisest.

Enne viimaste aastate inflatsioonilainet jõudsime 85 protsendini keskmisest – sama kõrge oli tase näiteks Hispaanias. Viimastel aastatel oleme mõne koha tagasi andnud ja langedes 80 protsendini keskmisest, lastes endast mööda Leedu ja Hispaania. Teisalt on nii majanduses kui ka rattaspordis loomulik, et positsioone vahetuvad. Suures plaanis püsime endiselt kenasti grupis.

Tõsi on seegi, et meist kaugel ees on veel arvukas jooksikute grupp, kelle kätte saamiseks kulub ka parimates tingimustes väga palju kilomeetreid. Liidrisarki kandvat Luksemburgi vaevalt selle tuuri käigus kätte saame. Samas näiteks paistab eestpoolt pikaajalise eeskujuga konkurendi Soome selg. Kas julgesime sõidu alguses unistada, et võiksim Soomega võistelda?

Tõeline jalgrattur teab, et pika tuuri läbimiseks tuleb sõita targalt ja taktikaliselt. Ehk isegi vahepeal jalg suisa sirgu lasta. Võrreldes teiste riikidega on Eesti majanduskasvu tempo olnud palju kiirem. Kui ratturile annab pingutuse suurusest teada võimsusandur, siis majandusele SKT kasv. See näitab, et oleme grupetto lõpust teistele järele jõudmiseks vandanud üle kahe korra tugevamalt kui grupp keskmiselt. Taoline pingutus kulub paratamatult energiavaru ning tuuri edukaks lõpetamiseks tuleb osata neid ka hoida.

Eriti tähtsaks muutub energiavaru planeerimine ja taktika kohandamine olukorras, kus puhub kõva vastutuul. 2019. aastast saadik aset leidnud majanduslikke sündmusi vaadates on vastutuul olnud tugev. Energiahindade kiire kasv kergitas

MIHKEL NESTOR
SEB analüütik

inflatsiooni korraks tõeliseks tormituuleks, intressimäärade järsk tõus halvas majanduselu meie peamistel eksportturgudel, Venemaa alustatud sõda Ukraina vastu pelutas inimeste ja ettevõtete investeerimisjulgust.

Sellistes oludes võib mõni hulljulge küll üritada grupil eest ära sprintida, kuid mõne aja pärast saab peloton ta uuesti kätte. Proovida vastutuules gruppi vedada või selle eest ära spurtida pole tark tegu. Aga kuidas siis omavahelises konkurents, olgu rattasõidus või majanduses, ikkagi paremale kohale saada?

Siin tulevad mängu iga riigi ja ratturi strateegia ning loomulikud eeldused. Mõni rattur on tugev mägedes, mõni lõpusprindis; mõni riik teeninduses, teine tööstuses. Põhjalikult loomulikult tuleb tegeleda Eesti majanduse näiteks väga eduka sprindi vahetult pärast koroonapandeemia puhkemist. Tihedalt rahvastatud ja teenindussektorist sõltuvad riigid olid sunnitud ühiskonnaelule ja äritegevusele rakendama drastilisi piiranguid, mis tõid endaga kaasa sügava majanduslanguse. Nii langes Hispaanias SKT 2020. aastal üksteist ja Kreekas üheksa protsenti. Eestis aga alla kolme protsenti. Sellele aitas kaasa majandusstruktuur, kus traditsioonilisel teenindussfääril pole sedavõrd suurt rolli, lisaks palju leebemat piirangut.

2021. aastal spurtisime oma võimalust nähes aga edasi enam kui seitsmeprotsendise majanduskasvuga. Seda toetas üleilmne tarbimisbuum, kus inimesed teeninduses kulutamata jäänud raha kaubanduses laiaulatuseliseks kasutamiseks. Nii langes Hispaanias SKT 2020. aastal üksteist ja Kreekas üheksa protsenti. Eestis aga alla kolme protsenti. Sellele aitas kaasa majandusstruktuur, kus traditsioonilisel teenindussfääril pole sedavõrd suurt rolli, lisaks palju leebemat piirangut.

Järgmisi spurte plaanides tasub arvesse võtta majanduse pikaajalisi konkurentsieeliseid. Viimasel kümnendil on peamine panustaja siinses-

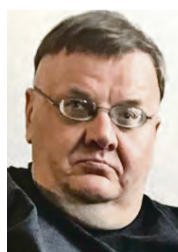
● Eesti on väike riik ja siinsele tööstusele suurema hoo andmine võib sõltuda mõnest üksikust sektorist ja isegi ettevõttest.

Traditsioonid ja perspektiivid

Kui president Karis rõhutas aastapäevakõnes Estonias majanduse arengus suurt tootlikkuse kasvu tarkuse kaudu, siis lähtus ta tegelikult talupoja loogikast. Meile omases loogikast, mis aga on liiga sageli keskenjäänud – vähemalt avalikkuses – riigi kulutamise kritiseerimisele.

Kuna maksuametnikud on riigi kulutuste finantseerijad, on loomulik, et nad ka tunnevad huvi, mida maksuameti kontole kantud rahaga hiljem ette võetakse. Küsimus on ikkagi hoopis selles, kas meil on piisavalt tarkust ja majanduslikku ettenägelikkust soovitud eesmärkide saavutamiseks. Küllap on neid, kel seda kõike on, aga paraku ka teistsuguseid, kes ainult ootavad sotasemaid vesi, et mõni priskem kala püüda.

Üks näide on elektri tootmise teemaatika. Ikka ja jälle räägitakse sum-

JAANUS RIIMETS
kolumnist

madest, mida riik nagu peaks kulutama ühe – olgu küll tähtsa – toote tootmiseks. Peaksime mõistma, et majanduse eri valdkondade doteerimise aeg peaks hakkama ümber saama.

Nii kaupade kui ka energia ühest piirkonnast teise liigutamise võimalused on nüüdisaegse tehnoloogiaga sedavõrd avarduvad, et kõike lihtsalt ei pea enam ühes piirkonnas tootma. Optimaalne tööjaotus on võimalik välja arvutada. See jutt ei tähenda muidugi seda, et meie maal ei võiks üldse elektrit toota. Loomulikult võib, aga ainult siis, kui seda doteerima ei pea ja kui seda alati võtta on. Muidugi mitte.

Sama lugu on teiste toodetega, näiteks toiduainetega. Protsessid lähemal ja kaugemal viitavad sellele, et ainus võimalus maailma rahvastikku näljast päästa on toidu odav tootmine. Seda saab teha tootmise otstar-

se majanduskasvu olnud info ja side sektor. Eelmisel aastal küündis selle osatähtsus SKTis juba üheksa protsendini, mille pooldest olime ilmselt enim IT-valdkonnale toetuv riik Euroopas.

Aastakümnete eest alguse saanud panustamine IT-sektori arengule on Eestis välja kujundanud rohkearvulise ja väga pädeva töötajaskonna. Traditsioonilistele IT-firmadele on lisandunud hulk tehnoloogiaettevõtteid, kelle äri küll baseerub IT-lahendustel, kuid kandub sellest palju kaugemale. Nii mõnigi sellise ettevõttega alustanud eestlane on tänaseks saanud väga jõukaks, tuues sektorisse lisaks tööjõule hulganisti kapitali. Maailma suundumusi vaadates tundub, et sellele sektorile rõhumine võiks Eesti majandust kanda ka edaspidi.

Kuigi töötlev tööstus on endiselt Eesti suurim majandussektor, siis näib sealne ind olevat lõplikult raugeanud. Ajalooliselt on Eestis tööstust soosinud madal töötasu ja Põhjamaade lähedus, kuid viimastest mööda minna ei ole samadele tugevustele rõhudes lootust.

Siiski ei maksa anda loobumisku. Eesti on väike riik ja siinsele tööstusele suurema hoo andmine võib sõltuda mõnest üksikust sektorist ja isegi ettevõttest. Eesti on jätkuvalt üks Euroopa metsasemaid riike ja puudutööstus on siinse töötleva tööstuse alustala. Küll suudame ühe töötaja kohta selles sektoris luua mitu korda vähem väärtust kui rootslased ja soomlased. See ei ole seotud eestlaste nigelama töö, vaid asjaoluga, et servamata laua eest maailmaturul palju ei maksta. Kõrgema hinnalipikuga toodete valmistamine eeldab suuri investeeringuid, mis omakorda sõltuvad õiguskindlusest, et suuri projekte on võimalik lõpule viia ja metsa tohib endiselt majandada. Selliste eelduste loomine ei ole riigile kallis.

Lõpuks on suurim konkurentsieelis väga haritud ja oskuslik rahvastik. Inimesi on meil alati vähe, kuid seda enam peame pingutama, et neist igatüki jõuaks oma võimete tippu.

beka ja ainult majanduslikest kaalutlustest tuleneva töökorraldusega. Kas Eestimaa peaks siis sööti jääma? Kaugeltki mitte. Teadlased leiutavad kindlasti või ongi juba leiutanud sellise tööjaotuse, mis ka meie maainimestele tööd annaks. Kindlasti pole selleks aga kõige ise tootmine.

Meid on tõepoolest vähe, kuid me pole rumalad. Meie koolide matemaatika tase on üks maailma kõrgemaid. Matemaatika on aga kõigi teaduste alus ja ka iga aruka tootmise alus. Arvutades saab kindlaks teha, mis on kasulik ja mis mitte. Tunnetel mängimisega seda paraku teha ei saa.

Vajame väiksemat riiki ja suuremat teadust. Tunded, nii positiivsed kui negatiivsed, jäägu teatri- ja kinosaalidele. Tarmukas teaduse saavutustel põhinev töö võib meid tõesti viia Euroopa viie rikkaima riigi hulka.

19. sajandi alguses välja ehitatud Vatlalinn mõisale püüdis rakendust leida juba kunagine Hanila vald, aga välja ei tulnud sellest midagi.

ANDRA KIRNA

SEISAB JA LAGUNEB

Vald paneb Vatlalinn mõisa miljoni euroga müüki

Lääneranna vallavolikogu eelnõu järgi paneb kohalik omavalitsus Lääne-Eesti ühe kaunima mõisakompleksi ühe miljoni eurose alghinnaga enampakkumisele.

KAIE ILVES
kaie@le.ee

Lääneranna vallavalitsuse liikme Urmas Osila sõnul ostjaid sellise hinnaga vaevalt leidub. „Aga et bilansiline maksumus on selline, siis müüme summaga, millega ta on raamatupidamises arvel,” ütles ta.

Vallavolikogu eelnõu järgi ei ole häärber, tollakuur, tall ja seitse-kaheksa hektarit maad „avalikuks otstarbeks, valitsemiseks ega tulu saamiseks” vajalik. Kinisaja omamisega kaasneb kulu, seisund halveneb ja väärtus kahaneb, kuid remont ei ole majanduslikult põhjendatud.

„Müüme kulu,” ütles Osila. „Katus veel esialgu peab, aga selge see, et iga maja laguneb, kus kedagi sees ei ole.” Kui pal-

Vatlalinn mõis

- 19. sajandi alguses välja ehitatud mõisakompleks on Läänemaa üks kaunimaid.
- Häärberi ehitusaeg arvatakse jäävat vahemikku 1807–1820.
- Vatlalinn mõisa tollakuur on ovaalne, pika kaarekujulise hoone ühest otsast teise ei näe.
- Paarikümne hektari suurune park on looduskaitses all.

ALLIKAS: EESTI MÕISAPORTAAL

ju mõisakompleks valla eelarvest neelab, ta öelda ei osanud.

Päris tühjal mõis siiski ei seis: kõrvalhoone on kasutusel spordisaalina. Kui häärberis tegutsenud kool 2017. aastal kinni pandi, jäi sinna raamatukogu. Hoonet kasutab ka külaselts.

Osila ei osanud öelda, mis seltist ja raamatukogust saab. „On variante, aga ütleme nii, et tegeleme probleemidega nende tekkimise järjekorras,” sõnas ta.

Vald tegi ideekonkursi

Kunagi Hanila vallale kuulunud mõisakompleksi ei ole varem üritatud müüa. „Leidsime, et seda läheb kohalikel inimestel tarvis,” ütles Hanila kunagine vallavanem, Lääneranna vallavolikogu liige Arno Peksar.

Kümme aastat tagasi kuulutas kohalik omavalitsus välja ideekonkursi, mida mõisaga teha. Kui leidunuks pidaja, võinuks mõisa hiljem talle müüa. „Aga taolist ei tulnud kuskilt,” ütles Peksar.

Konkursi võitis fotokunstnik Peeter Laurits ideega luua Vatlal-

inn kultuuri- ja teaduskeskus, aga tegudeni ei jõudnud.

Osila mainis mõisa müüki juba kaks aastat tagasi, kui vald tagastas 24 000 eurot muinsuskaitse toetust, mille oli saanud härrastemaja peasissekäigu ja selle kohal asuva rõdu restaureerimiseks.

Rõdu remont jäi ära

Lääneranna valla kunagise arendus- ja hankespetsialisti Rein Kruusmaa sõnul olid peasissekäik ja selle kohal asuv rõdu väga kehvad seisus. Kruusmaa märkis, et rõdu otse alla ei kuku, aga laguneb ja kaotab väärtust.

Osila sõnul maksnuks peasissekäigu remont esialgse hinnangu järgi 60 000–70 000 eurot, millest vaid 24 000 eurot olu-
ks muinsuskaitse toetus. „Hanked

läksid lõhki ja tegelik maksumus osutus planeeritust palju suuremaks. Ehitaja küsis 120 000 eurot. Valla omaosalus oleks väga suur olnud,” ütles ta toona.

„Muinsuskaitse lubas, et võime teha ka osaliselt, aga otsustasime rahast ikkagi loobuda. Kuna plaanime Vatlalinn mõisa müüa, siis me seda summat sinna ei paiguta. Püüame kulu optimeerida, sest meid ootab ees Lihula koolimaja ehitus.”

Osila mainis ka Lihula viinakööki, mille ehitus oli tähtsam kui mõis.

Neli aastat tagasi investeeris kohalik omavalitsus mõisa peahoonesse 150 000 eurot, kui pani sisse maakütte, sest ruumide kaupa kütmine lõhkus hoonet: osa tube olid külmad, osa kootud, tekkis niiskus.

LÜHIDALT

Haapsalu oksjonid luhtusid

Haapsalu linnavalitsuse oksjonid mullu suvest korduvalt müügis olnud kinnistutele nurjusid taas.

Sel korral oli oksjonikeskkonnas osta.ee müügis viis kinnistut: kaks Haapsalu, üks Herjaves, Rohukülas ja Üsses.

Kõige kallimalt, 173 000 eurose alghinnaga, soovis linnavalitsus müüa Raudtee 10 hoonet, Saare 10b kinnistu oli müügis 46 000 euroga. 30 000 eurot soovis Haapsalu saada Üsse külas asuva Koolimetsa kinnistu eest, 29 000 eurot Herjaves asuva Kase 28 eest ja 26 000 eurot Rohukülas asuva Krahvi tee 10 eest.

Kuu aega tagasi õnnestus Haapsalu linnavalitsusel müüa kaks kinnistut. Endise turismifookuse alghinda lubas volikogu veebruaristungil langetada 200 000 eurole. See on tänasest kuu lõpuni taas müügis 233 000 eurose alghinnaga.

Malle-Liisa Raigla

Muinsuste nimekiri korrastatakse

Muinsuskaitseamet lõpetas mälestiste registri korrastamise ühe etapi, mille käigus kaotasid omaette koha mälestised, mis on mõne suuremaga lahutamatu seotud.

Läänemaa muinsuskaitseinspektor Kalli Pets tõi näiteks Noarootsi kirikuaiast ja kalmistu, kus varem olid eraldi mälestisena kirjas nii piirdemüür, kabel kui ka ratsaristid kalmistul. „Nüüd on nad registris sama numbriga ning müür, kabel ja ristid on endiselt kaitse all. Nende kaitsetingimused jäid endiseks. Kui nende objektide restaureerimiseks on vaja muinsuskaitseametist toetust küsida, piisab ainult kalmistu numbrist taotlusel,” selgitas ta.

Muinsuskaitseamet on nüüd asunud järgmise etapi juurde. „Praegu vaadatakse üle neid mälestisi, mis võivad olla põhimõtteliselt hävinud. On juhtunud, et mõne objekti kaitse alla võtmine ei olnud küllalt hästi põhjendatud. Vanemate ehitiste pähe on mõnikord kaitse alla sattunud samale kohale hiljem ehitatud hooned,” ütles Pets.

Alanud on ka arheoloogiamälestiste üle vaatamine. „Olen isegi otsinud Pivarootsi metsas koos külaseltsiga allikat, mida me ei leidnudki. On tõenäoline, et nii mõnigi selline on maaparandustööde käigus kuivaks jäänud,” rääkis Pets.

Andra Kima

Viienda parvlaeva uus hange

Taristuminister Vladimir Svet andis korralduse alustada uue hankemenetlusega viienda suursaarte liinide parvlaeva tellimiseks ning tühistada oktoobris välja kuulutatud hange, sest see maksab rohkem, kui selleks on eelarves raha eraldatud.

„Andsin riigilaevastikule korralduse valida selline hankevorm, mis annab veel suurema võimaluse Eesti ettevõtetele osaleda hankes konkurentsivõimelise pakkumise ja jätab riigile vajalikke läbirääkimisvõimalusi ja paindlikkust,” teatas Svet pressiteate vahendusel.

Hangitava laeva spetsifikatsioon jääb samaks. Uut parvlaeva käitab kaldalt laetava ja laeva akudesse salvestatav rohelise elektri, mida täiendavad vajaduse korral biodiisliil töötavad abigeneraatorid.

Uus parvlaev on planeeritud Virtsu-Kuivastu liini põhilaevaks, kuid on sobilik vajadusel teenindama ka Rohuküla-Heltemaa liini. Esialgsete plaanide kohaselt valmib laev 2027. aastal ja alustab liini teenindamist samal aastal. Projekti on plaanis osaliselt finantseerida Euroopa Liidu moderniseerimisfondist.

Lääne Elu

Tehnilise pääste üksus tuleb Haapsalule hädas appi

Haapsalu linnavalitsus ja päästeliit sõlmisid esmaspäeval lepingu, et kriiside puhul saab linn appi kutsuda päästeliidu juures tegutseva tehnilise pääste üksuse.

Päästeliidu juhi Piia Kallase sõnul jääb kriiside puhul inimeste päästmine ikka kutseliste päästjate ülesandeks, kuid tehnilise pääste üksus aitab inimeste kannatusi leevendada – aitab ülejutusohu puhul või tormikahjude likvideerimisel, samuti va-

ringutest päästmisel või varingute kindlustamisel.

Näiteks olid tehnilise pääste üksuse liikmed kõrgendatud valmisolekus tänava kevadel, kui oli oht, et Emajõgi võib üle kallaste tulla. Nende abi seekord siiski vaja ei läinud. Kallas tõi veel näite, et kui torm majalt katu-
tine kilekatust ehitada. Samuti oskavad üksuse liikmed varisemisohutlikku hoonet kindlustada.

Haapsalu linnapea Urmas Sukles ütles, et linnale andis tõuke päästeliiduga leping sõlmida viimane elektrikatkestuste oht. „Igal pool on suured generaatorid ja mingil hetkel saab diisliüksus otsa. Nemat ütlesid, et neil pole probleemi organiseerida vabatahtlikega kütusevedu,” rääkis ta. Lepingu järgi hakkab Haapsalu linnavalitsus päästeliidule maksma 10 senti elaniku kohta.

Mullu loodud päästeliidu tehnilise pääste üksuses on praeguseks üle saja liikme Eesti eri paigust. „Läänemaa on kõige aktiivsema osavõetuga,” ütles Kallas. Võibolla on aktiivsuse põhjus selles, et Läänemaaal on ka üksuse juht, Palivere vabatahtlike päästjate eestvedaja Risto Roomet.

Kõik liikmed kuuluvad ka kohalikkude päästeseltsi. Kallase sõnul eelistatakse praegu liikmetena neid, kel on juba vabataht-

liku päästja oskused. „Nad on päästevaldkonna põhitõdedega juba kursis ja oskavad kriiside puhul käituda nii, nagu vaja,” ütles Kallas. Ta lisas, et üksuse kaudu saavad liikmed vajalikke lisakoolitusi üleujutusohuga toimetulekuks, varingupäästes jms.

Haapsalu on Türi järel teine omavalitsus, kes päästeliiduga sarnase lepingu on sõlminud.

KAIRE REILJAN

● KOHALIK ETTEVÕTE

Noarootsi naised õmblevad kombinesoone

Estronaudid kandsid Prantsusmaale lennates siniseid kombinesoone, mis olid valmis õmmeldud Pürksis tegutsevas väikeses õmblusfirmas Nuckö Fashion.

KAIRE REILJAN
kaire@le.ee

AHHAA keskuse tellitud Eesti astronautide ehk estronautide kombinesoonide õmblemine polnud Nuckö Fashioni õmblejale Jaana Saaretalule ja firma eestvedajale Sarah Vahtrale lihtne, sest puuvillane materjal kippus hargnema ja tüüp koosnes paljudest väikestest tükkidest.

„Juba lukke oli kaheksa. Mul oli luku maitse suus, kui valmis sain,” ütles estronautide kombinesoonid valmis õmmelnud Saaretalu. Tükkide väljalõikamisel aitasid Vahtra sõnul firmaomanikud ja nende lähedased.

Estronautide tüüpide õmblemine oli Nuckö Fashionile veidi tavapäratu töö. Peamiselt valmivad Pürksi keskuses postkontorist tühjaks jäänud ruumides kombinesoonid *softshell*-kangast, mida on Saaretalu sõnul puuvillasega võrreldes lausa lust õmmelda.

Algus oma vajadusest

Nuckö Fashion sai 2019. aastal alguse sellest, et Vahtra otsis koos sõbranna Marju Neemrannaga endale kombinesoone. „Selliseid, nagu tahtsime, polnud kusagilt leida,” ütles Vahtra.

Nad leidsid Saaremaalt õmbleja, kes õmbles kahe nädalaga kombinesoonid valmis, kuigi

Nuckö Fashioni omanik Sarah Vahtra näitas kombinesooni, millest firma alguse sai.

KAIRE REILJAN

kurtis, et täiskasvanute tüüpi lõiget oli keeruline leida. „Olime kindlad, et kui meie tahtsime selliseid kombekaid, tahaksid ka teised,” ütles Vahtra.

Nii löid naised oma firma, patenteerisid disaini ja hakkasid juurdelõikajaid ja õmblejaid otsima, sest endal neil selliseid oskusi polnud. „Mul endal oli õmb-

luskogemus täiesti null,” tunnistab Vahtra.

Tohutult kulus Vahtra sõnul aega ja raha lõigete tegemisele. Eri lõikevariante on kokku 18 – kuus suurust ja igas suuruses kolm pikkust, sest inimesed pole ju ühe vitsaga loodud.

Aja jooksul on kasutatud mitme õmbleja ja samuti Nurme

vabriku abi, kuid 2021. aastast teeb õmblustöö peamiselt Saaretalu. Ta ongi Nuckö Fashioni ainus töötaja. Kuigi omanikeriingi kuulub Vahtra ja Neemranna kõrval veel Liina Randpere, on firma vedamine Vahtra õlgadel, kes on ametilt raamatupidaja. „Teen seda hobi korras,” ütles ta.

Vahtra sõnul on teda kuue aasta jooksul korra tabanud ka paanika – siis, kui Nuckö Fashioni e-pood tööle hakkas. „Kuigi kõik oli valmis, mõtlesin, et kas oleme hullud ja miks seda teeme,” meenutas ta. Kuid e-pood sai avatud ja esimesest nädalast hakkas tellimusi saabuma.

Ainult tellimuse peale

E-pood on peamine koht, kus Nuckö Fashion oma tooteid müüb. Vahtra sõnul müüakse oma kaupa ka Haapsalus Lille-ranna kaupluses ja Tallinnas Solarise Eesti disaini poes, aga rohkematesse poodidesse jõuda pole eesmärk. „Üks asi on vahendustasu ja teine, et kaob kliendiga isiklik suhe,” ütles ta. Nii saabki iga tellija just talle õmmeldud kombinesooni.

Olenevalt suurusest kulub Saaretalul lõigete kangale kandmisest kombinesooni õmblemiseni 3–3,5 tundi. Kui detailid on ette lõigatud, õmbleb ta päeva

jooksul kuni kolm kombekat. Kui tellimusi on korraga palju, siis tulevad teised Saaretalule kambakesi appi. „Lõikeid kangale joonistada ja lõigata oskame küll,” ütles Vahtra.

Softshell-kangast ostab Nuckö Fashion Poolast ja Ungarist. „Eestis ei ole selle kanga tegijaid,” ütles Vahtra. Lisaks kangastele on terve alusetäis kõikvõimalikes toonides lukkude ja niitide ning soonikute näidiseid. Kangaste, lukkude-niitide ja soonikute kokkusoobitamine on Vahtra sõnul puhas disainitöö ja seda tehakse tavaliselt kambakesi töökoja suure laua ümber.

Eestlaste maitse on Vahtra sõnul pigem tume ja tagasihoidlik. „Võin teha kollaseid ja punaseid mudeleid, aga nad valivad ikka musta, metsarohelise või laigulise,” ütles ta. Siiski on üsna populaarne ka mudel Annika pruunika-hallika tooniga metsa või udust rabamaastikku meenutava mustriga kangast.

Esimese mudeliga võrreldes on kombinesooni lõige teinud läbi mitu muutust – teine on luku asukoht, lisandunud tellitav kapuuts, vöökumm, taskud. „Tahaks öelda, et nüüd on küll see mudel valmis,” ütles Vahtra.

Kombinesooni puhul peab Vahtra tähtsaks, et kandja saaks selles igas suunas vabalt käsi lii-

gutada – et see oleks mõnusaks liikumiseks piisavalt avar, aga samas mitte liiga lohmakas. Selle suurim eelis pükste ja jope ees on, et selg on soojas.

„Aga kombekas on natuke nagu *statement* (avaldus – ingl. k) ka – kui linnas sellega ringi käid, vaatavad inimesed ikka järele,” ütles Vahtra.

Seda, kus Nuckö Fashioni kombinesoone kantakse, teavad naised tänu neile saadetud piltidele ja Facebooki postitustele. Tüüpi kantakse näiteks aiatoide tehes, lastega mängides, koeraga jalutades, matkates, aga ka mägedes suusatades. Samamoodi sobib see suveõhtul lõkke ääres istumiseks ja sooja pesuga ka talvel kandmiseks.

99 protsenti tellijatest on Vahtra sõnul Eestist, aga neid on veel Austriast, Šveitsist, Saksamaalt, Soomest ja isegi Austraaliast. „Kuidas nad meid leiavad, ei kujuta ette – meie koduleht on ainult eestikeelne,” ütles ta.

Kuhu firma areneb, seda Vahtra veel öelda ei oska, kuigi mõtteid on mitu. Üks mõte on proovida kätt talvekombinesoonidega, kuid vooder nõuaks Vahtra sõnul hoopis teistsugust lähene-mist. Teine mõte on hakata *softshell*-kangast tegema mantleid – paar näidist on naised katseski juba valmistanud.

ETTEVÕTETE TUGEVDAMINE EUROOPAS

NextGenerationEU teeb meid tugevamaks.

Üheskoos hoolitseme selle eest, et Euroopa ettevõtted saaksid olla edukad ja luua töökohti. NextGenerationEU abil toetame väikeettevõtete laienemist ja innovatsiooni.

Vaata lähemalt:

**Next
GEN
EU**

Lauri Tanner Ristilt töö võistlustelt pooled läänlaste medalid.

2 X ERAKOGU Marko Ulla võitis kolm meistritiitlit.

KERGEJÕUSTIK

Läänemaa seeniorid tõid meistrivõistlustelt kümme medalit

Läänemaa kergejõustiklased tegid suurepärase etteaste Eesti seenioride meistrivõistlustel kergejõustikus – Tartu ülikooli kergejõustikuhallist toodi kodumaakonda tervenisti kümme medalit, millest seitse kuldsed.

JAANUS GETREU
info@le.ee

Läänemaad esindas võistlusel kuus kergejõustiklast neljast klubist.

Suure medalisaju panid püsti Risti spordiklubi esindaja Lauri Tanner (kuni 45aastased mehed) ja Haapsalu kergejõustikuklubi esindaja Marko Ulla (kuni 55aastased mehed).

Maaimeistritiitlusteks vormi koguv Ulla teenis kolm Eesti meistritiitlit. Kõrgushü-

pes ületas ta kõrguse 1.64, 60 m jooksu lõpetas ajaga 8.20 ja sama distantsi tõketega 9.84.

Tanneri viiest medalist olid kolm meistrikullad. Kaks neist pälvis Tanner 200 m ja 800 m jooksudes, vastavalt aegade 25.12 ja 2.10,81. Lisaks tuli kuld veel 4 x 200 m teatejooksus Eesti koondist esindades ajaga 1.46,76.

60 m sprindis sai Tanner kaela hõbemedali ajaga 7.79. Veel võitis ta pronksmedali kolmikühüpes tulemusega 9.17.

Naisi oli Läänemaalt Tartus võistlemas üks. Klubi Fast Feet Estonia kergejõustiklane Tiina Mõniste (kuni 35aastased naised) saavutas esikoha 60 m tõkkejooksus ajaga 13.22. Veel teenis ta hõbemedali kõrgushüppes, ületades kõrguse 1.20. Kaugushüppes tuli neljas koht tulemusega 3.59.

Meeste viievõistluses tuli neljandaks Läänemaa kergejõustikuklubi esindaja Priit Koort. Ta kogus viie alaga 2839 punkti. Pronksmedal jäi kõigest 20

punkti kaugusele. Koorti tulemused üksikaladel olid: 60 m tõkkejooks 9,34, kõrgushüpe 1.74, kuulitõuge 11.72, kaugushüpe 5.55 ja 1000 m jooks 3.28,07.

Jaanus Getreu (kuni 50aastased mehed) sai 60 m sprindis ajaga 9.96 13. koha.

Kuni 35aastaste meeste vanusegrupi võistleja Jakob Lääne tegi suurepärase 3000 m jooksu. Ta jooksis uue isikliku rekordi 10.13,30 ja saavutas 9. koha. Kümnes oli ta 60 m sprindis aja-

ga 8.26. Getreu ja Lääne esindavad klubi Fast Feet Estonia.

Seenioride võistlusel arvestatakse lõpptulemusel vanusekoefitsienti, mistõttu ei pruugi protokollis eespool olla atleet, kelle resultaat on parim. Iga vanusega kaasneb oma koefitsient ja see teebki võistluse huvitavaks.

Tartu võistlus oli paljudele Eesti kergejõustikuseenioridele ettevalmistav võistlus märtsi lõpus Ameerika Ühendriikides toimuvateks maailmameistritiitlusteks.

Jalgpallurid sai kodus valusa kaotuse

Pühapäeval pidas Läänemaa jalgpalliklubi esindusmeeskond Uuemõisa jalgpallihallis esiliiga B tänavase hooaja teise kohtumise.

Kui hooajaeelses treeningmängus võideti FC Kuressaare U21 meeskonda 3:1, siis liigamängus kujunes skoor vastupidiseks.

Läänlased avasid 31. minutil Martin Valkiaineni väravast skoori. Poolajale mindi võõrustaja 1:0 eduseisus.

Läänlaste eduseis sai lõpu 60. minutil, mil väravavaht Arseni Hohlatovi trahvikastis tehtud veale järgnenud penalti realiseeris saarlane Kristofer Leedo.

14 minutit hiljem läksid külalised mängu juhtima väravast, mis loeti omaväravaks. Väravavahti pillatud palli püüdis viimasel hetkel küll klaarida kaitsemängija Ain Lust, kuid pall loeti väravajooni ületanud.

Saarlaste kolmanda värava autor oli 85. minutil Mattias Opp.

Läänemaa jalgpalliklubil (sinistes särkides) polnud kodumängus õnne.

RAIDO ROTBERG

„Valus kaotus,” ütles läänlaste kapten Kaspar Kariste mängu järel. „Olime pikalt 1:0 eduseisus, kuid ei suutnud mitmeid häid võimalusi enda kasuks realiseerida. Lasime teisel poolajal vastastel enda eksimused ära kasutada.”

Nädal tagasi kaotas Läänemaa jalgpalliklubi esindusmeeskond

hooaja avamängus Tartus Annemõisa jalgpallihallis FA Tartu Kalevile 6:1. Läänlaste värava lõi Mario Konks.

Meeskonna järgmine mäng peetakse laupäeval, 15. märtsil Sportland Arenal, kus minnakse vastamisi Tallinna JK Legioniga.

TRIIN VELLEMAE

Põhiturniiri eelviimane mäng tõi Herilastele kaotuse

Haapsalu Herilased kaotasid reedel, 7. märtsil Saku I korvpalliliigas Paides E-Piima spordihallis Paide Viking Window võistkonnale 66:49.

Herilased olid kogu mängu kodumeeskonna surve all.

Esimese veerandaja lõpuks oli seis 22:7 ja teise veerandaja lõpuks 41:19 Paide kasuks. See-ga kaotati esimene poolaeg 22 punktiga.

Terve esimese poolaja ei suutnud Herilased vastu saada kodumeeskonna kaitsetööle. Kolmandal veerandajal hakkasid Herilased rohkem korve viskama, kuid ei suutnud Paide tiimile järele jõuda. Veerandaja lõpuks oli seis 58:33.

Neljas ja ühtlasi viimane veerandaeg oli Herilastele kõige edukam, sest teeniti 16 punkti.

Paide Viking Window lisas oma skoorile vaid kahek-

sa punkti. Kuid lõppkokkuvõttes näitas Paide head meeskonnatööd, võites Herilasi 66:49.

Kõige rohkem punkte viskas Herilastele Julius Erik Kastein: 9 punkti. Mattias Rausberg võitis kuus lauapalli.

Herilaste vahetusmängijad tõi Paide Viking Window vahetusmängijatega võrreldes kaks korda rohkem punkte: 32.

Herilaste efektiivselt mängija platsil oli Aivar Grüning.

Pärast 21 mängu on Herilased turniiritabelis 8. kohal 28 punktiga, Paide on koht kõrgemal 30 punktiga.

Põhiturniiri viimases mängus kohtuvad Herilased 14. märtsil Tartu Turu tänava spordihoones Rock Tartu Termina-

EWERT RASMUS MEISTER

LÜHIDALT

Opikov võitis Tallinna turniiri

Haapsalu noorpoksija (U19) Raul Opikov sai esikoha nädalavahetusel Tallinnas klubi Kalevboxing korraldatud turniiril „Kevad 2025”.

Opikov oli oma vastastest parem nii poolfinaalis kui ka finaalis, saades kohtunike hääletega 3:0 võidu. Opikov oli oma vastastest tehniliselt selgelt üle, jäädes vastaste löökidele tabamatuks, välja arvatud mõned kerged riivakad.

Võistlustel osales üle 40 poksihuvilise eri vanusegruppidest. See järjekordne võistlus näitab klassikalise poksi kui ühe vanima olümpiaala populaarsuse taastumist Eestis.

Järgmiseks kaalub Opikov osalemist Eesti U19 meistrivõistlustel märtsi lõpus.

Ülo Telgmaa

Paliveres võitis kodumeeskond

Paliveres iga-aastase pika traditsiooniga saali jalgpallturniiri võitis korraldaja Palivere spordiklubi meeskond.

Sealse teeneka õpetaja-treeneri Väino Munskindi ellu kutsunud turniiri elab edasi, nüüd on turniiri korraldamisel abiks tema kunagised õpilased, nüüdsed tegevjalgpallurid.

Tänavu mängis turniiril kuus meeskonda lähedalt ja kaugel. Eriti hea mulje jättis noore Kullamaa tiimi osalemine.

Nagu ikka võrdsete meeskondadega pingelise võistluse puhul, selgus paremusjärjestus alles pärast turniiri viimast kohtumist. Selles mängus alistas Palivere spordiklubi publiku marulisel kaasaelamisel Haapsalu Leegioni tulemusena 1:0.

Kokku teenis Palivere SK võitjana 12 punkti. Teise koha viis koju Tallinna FC Warrior 10 punktiga ja kolmanda koha Haapsalu Leegion 7 punktiga. Järgnesid Padise, Mudala FC ja Kullamaa.

Parim väravakütt viie väravaga oli Leegioni jalgpallur Jaan Leimann. Parimaks väravavahiks tunnistati võitjameeskonna puurilukk Kristo Lepmets.

Esikoha võitnud meeskonnas mängisid Kristo Lepmets, Keiro Nurme, Marek Korpe, Siim Luiga, Sander Matto, Andro Kalamees, Jan Seller, Reno Mihkelson, Rivo Reinsalu, Sten Raadla.

Jaanus Getreu

Võrkpallis võidukad Noarootsi ja Haapsalu

Haapsalu Wiedemanni spordihoones võrkpalli Super Skyparki kooliliiga Läänemaa 7.-9. kl meistrivõistlused võitis tüdrukutest Noarootsi ja poistest Haapsalu.

Kokku osales viis kooli: Taebala kool, Haapsalu põhikool (poiste arvestuses kaks võistkonda, tüdrukutest üks), Noarootsi kool, Oru kool ja Ridala põhikool. Põnevust jagus igasse mängu.

Tüdrukute pingelistest kohtumistest väljus võitjana Noarootsi võistkond. Teisele kohale mängis ennast Oru ja kolmanda koha võitis Haapsalu. Võitnud võistkonnas mängisid Kristi Thuami, Emilia Liias, Grete Kuldmaa, Lisandra Narrusson, Olivia Jõgisman, Mirtel Kivi, Emma Liisa Põlberg, Mariel Ööpik (õpetajad Kaili Leht ja Silver Schönberg).

Poiste mängudes oli kõige kindlam Haapsalu põhikooli võistkond, kes saavutas esimese koha ühtki geimi loovutamata. Teiseks tuli Oru. Pingelise mängu kolmandale kohale võitis kolme geimi järel Haapsalu teine võistkond. Poiste võitjameeskonnas mängisid Robert Nukki, Jaron Kariste, Lukas Kaup, Marten Alvin Keldrima, Olle Palu, Kaspar Järvi, Mihkel Tameri (õpetaja Erkki Lass).

Greete Tikerpuu

Kuidas elati 100 aastat tagasi Martna kihelkonnas

M. Reimi kogutud pärimus aastast 1924 (kirjaviis muutmata)

26.
osa

Sügisel olnud kivilõhkumine, vedamine, tõstmine. Õppida tulnud õ s e l, ja kui tunnis ei mõistnud, jäetud kinni. Ja kui sugugi ei mõistnud, ei võetud lauale ja pidi siis järgmisel korral uuesti leeri tulema. Mõni poiss käind 3–4 korda leeri, enne kui saand „lahti“. „Numbri võtmine“ vabastand ka, s.o. sundind õpetajat poisi lauale võtma, kuigi sel puuduvad nõuetavad teadmised. – Trahviks – noomitus, häbi. Kui tüdrukud töös midagi ära rikkusid, pidi selle kodunt asemele tooma. /Kustas Uuetoa, 73 a., S.-Riude/. – Leeri tulnud õpetajale linu kedrata – 3 naela nädalas, lõksu aspeldega aspeldada, 100 lõnga võrkesse, 12 paremat vihti jne. /Mari Trössi, 68 a. v., Sepa t., V.-Riude/.

Kõrtsi elu

Kõrtsi elu oli õitsval järjel. Nii oli Laiküla ja Martna vahelisel maanteel 8 kõrtsu. Kõrtsides võidi juua nii palju kui keegi soovis, ainult purju jääda ei tohtinud, selle eest ootas mõisas peks, kui herra kuulda sai. /Kustas Uuetoa/.

Kõrts oli noorrahva kokkukäimise kohaks, kus tantsiti, et „aur

aknast väljas“. Tantsiti peasjalikult labajala valssi, kus juures üks juhataja poognaga ja teised keerand selle järele. /Leenu Mannov/.

Kõrtsi elu väga väljapaistev Lihula ja Martna ümbruskonnas. Käidud alati ja joodud tugevasti, tantsitud veel tugevamini. Perekondate viisi käidud kõrtsis, kuna muu seltskondlik läbikäimine olnud otse tundmata. /Jaana Veidermann, Laiküla, Kooli t./.

1905

M a r t n a s 1905 paigu võrdlemisi vagune. Veidermann'i (Jaana Veidermann, 71 a. vana, Laiküla) sõnade järele vististi sellepärast, et puudusid ässitajad ja et kirjutaja olnud tagasihoidlik ja suutnud valla peale samas toonist mõjuda.

Üks miiting oli vallamajas siiski peetud. Mässumeelsed tahtnud vallakassat üle võtta, senist valitsust ümberlüüa, ja oma-meelset asemele panna. Kirjutaja nõuandel pole vallavanem kassat käest annud, põhjendades, et vallavanemal ega vallavalitsusel ei olevat õigust vallakassa üleandmiseks, see seisvat Ülem-

talurahva Kommissaari käes ja ainult tema loaga võivat seda teha. Siis asutud saadikute valimisele ülemaalisele vallaesitajate koosolekule Tallinnasse. Valitud Ants L i l l e p ja Kaarel K o p l i, ja tahtud neid saata valla kullul, kuid kirjutaja nõuandel keeldund vallavanem raha andmast. Siis sõitnud nad omal kullul ja ühes nendega veel paar asjast huvitet isikut, muude seas kirjutaja h-r a V e s s a r t (kellelt saadud eelolevad teatedki). Sõidul olnud meelolu kõige ülevam, eriti peale Risti jaama, kust ka Kullamaa saadikud ühinend. Lauldud marseljeesi, internatsionaali jm., et vaguni seinad värisenud. Politseid pole kuskil olnud näha. Olnud ka kibedat kaasas, see aitand omalt poolt. Keilas saadud sõnum: Tallinnas sõjaseadus! Ei usta. Laul

aina kasvab. Ent Sael veendutud selles. Laul hakand vaikselt jääma. Ainult purjus mehi olnud palju ja need lärmitsend. Mida ligemale Tallinnale, seda rohkem vaibund vaimustus ja kasvand kartus. Nõmmel polnud laulust enam juttugi, aremate arvates ei maksvat enam edasigi minna, pööratagu parem kodu tagasi. Seal käratand üks Kullamaa mees: „Maalite kuradi seinale ja hakkate ise kartma!“ Teiseltpoolt tuletet meelekohustus, mis saadikutena oma peale võetud. Meestel saand nagu häbi ja sõidetud edasi – varjatud hirmuga südames. Linnas, Nunneväravast möödaminnes nähtud pilve ratsamehi kihutavat. Üks mees pannud käed ristiti: „Peaks Jumal mind siit veel kodu aitama!“

Linn olnud sõjaseaduse all. Igalpool politsei, ratsasalgad. Koosolekute pidamine keelatud. Hommiku k. 9 pidand algama koosolek „Estonia“ ruumes, kuid leitud ukseid kinni. Üks väike seltskond kogunend „Lootuse“ ruumesse – nõupidama. Hädavaevalt saand laiali minna, nii

olnud politsei kannul. Siis saadud teada kellegilt hästi sõnakalt preililt Sitsivabrikust (nimega Luik), et e.l. on põrandaalune koosolek Volta vabriku keldris, parool see ja see. Lähivad. Enne sisseminekut fotografeeritud sisseminekuid. See tundund rahvale kahtlane. Sees olnud linna tööliste koosolek. Keldrialune inimesi puupüsti täis. Peetud väga ässitavaid kõnesid riigi ja valitsuse vastu. Öhtaks k 5 p.l. määratud maameeste koosolek samas paigas, parooliga. Öhtaks kogund V o l t a keller maamehi täis. Olnud suur võlvialune tuba, madal, hallitand seintega, sees tööliste söömalauad ja pingid, laudadel põlevad küünlad, ühesõnaga, väga õudne, midagi kesk-aegset, kus tumedad inimkogudki võtnud fantastilise, tontliku värvingu. Koosolek algand. Juhatajaks valitud Keskküla, abiks Jaanson. Juhataja palund mõtteavaldus olla vaba, sest politseid ei olevat karta, igalpool seisvat „omad“ vahid väljas, ja esitand lõpuks eelmisel koosolekul vastuvõetud nõuded, mis valitsusele esitada. Järgneb

• Kõrtsides võidi juua nii palju kui keegi soovis, ainult purju jääda ei tohtinud, selle eest ootas mõisas peks, kui herra kuulda sai. /Kustas Uuetoa/.

ARRIVA OÜ	PORIN	OFF TOPIC	SAKSA AADLITITTEL	OOTOS-ELEVL	50.	LAHTINE, ERALDUNUD	KURTŠA-TOOVIMUM	OGA	HÖLMIKPUU	USA DOLLAR
LÜHIJUTTUDE KOGUMIK										
ÜKS KÖVER ASI					TERAVILI					
RIDA	ASESÖNA				KÖÖGIVILJADE KASVATMISE KOHT		TALENT			
MITTE-, EBA-	NUUSTIK		KANGE NAPS (KÖNEK)				EESTI GRAAFIK			MATMIS-PAIK PALJUDELE
LURJUS			ESINDUSKOGU VENEMAAL					ETTEVÕTLUSVORM		
KONKREETNE TULEMUS						AMERIITSIUM		ILMUTUS-AINE (FOT.)		TUND
ÜKSUINE						MAGAMINE				TSENTNER
APETIIT			LAUSETE KAUPA							
JAAVA, BALI JA MADURA RAHVAPILLIORKESTER			JÄRKUDE KAUPA					OLE TASAI		
NURJATU					SAMA-VÖRD-			SUPILUSIKATAIS		VESINIK
VÄLJAK			LAVA KÜLJEKARDIN		SUUPISTEVAAGEN	LOSAKILE				VII
EESTI END. NÄITLEJA (EESN+N)			EESTI RÄPPAR			PLUTOONIUM				
SÖLTUV							MOLDOVA RAHA			
P NAABER	RIIGIKASSA						SÖDUR		...KAART	
EESTI KIRJANIK	KEELED VANAAJA ITAALIAS					JÕGI RUMEENIAS			...AIBEL (NÄITLEJA)	MESIPUU
SIDESÖNA		AATELINE INIMENE				NAISENIMI				
VILETS		RE-DIEES			MULJUMA					
TELEKOMIETTEVÖTE					VALUS!					
RAHA ARSTIKULASTUSE EEST						OPTILINE KVANTGENERAATOR				
						500.				

KUHU MINNA

• TEATER

Haapsalu kultuurikeskuses: 11. märtsil kl 19 Mihkel Tikerpalu „Coolmeister. Järeleaitamistund muusikas“, pilet 20/25 Piletilevis.

15. märtsil kl 19 *stand-up-show*: Maiduki „Suur Sigadus“, pilet 19.90 Piletitaskus.

• KONTSERT

Haapsalu kultuurikeskuses: 14. märts kl 19 Maarja Nuut, pilet Piletikeskuses 18.90, kahele 35.90, kohapeal 20.-

• MUUSEUMID

Haapsalu linnuse muuseum K-P 10–18. linnus.salm.ee.

Iloni Imedemaa teemakeskus K-P 11–17. www.salm.ee.

Haapsalu raekoda R-P 11–17. www.salm.ee.

Raudtee- ja sidemuseum K-P 11–17. www.salm.ee.

Ants Laikmaa muuseum (Kadarpiku küla, Lääne-Nigula): R-P 11–16. www.salm.ee.

Rannarootsi muuseum (Sadama 32, Haapsalu) T-L kl 10–16. Muul ajal ettetellimisel, tel 5562 3993. www.aiboland.ee.

Rõude muuseum 1. oktoober – 1. mai avatud ettetellimisel roudemuuseum@gmail.com või telefonil 5683 1203, Maie.

Lihula muuseum on avatud ettetellimisel E-R 10–17. Tel 5333 8586. E-post: lihulamuuseum@laaneranna.ee.

• NÄITUSED

Lasteosakonnas (Wiedemanni 11): Mehiko kunstniku Amanda Mijangose illustratsiooninäitus „Õpi vaatama, õpi ütlema“ 31. märtsini. Nukuteatrimuuseumi rändnäitus „Teatrinukkude võlumaa“ 3. aprillini.

Haapsalu linnagaleriis (Posti 3): Tumena ja Marion Saariku „Ja see tuline süda ei jahtugi“ 30. märtsini. Galerii avatud K-P 12–18.

ÕNNITLUS

Hea isa ja vanaisa
PAUL ELMIK

Et aastad üle ajasilla
ikka Sulle õnne pillaks
ning ka argipäeva hallis
kestma jääks kõik
hea ja kallist!

Õnnitlevad 80 aasta
juubelil lapselaps
Mirteli koos vanemataga
ning Taimi.

Teade saada
aadressil le@le.ee.

Lehes ilmunud teated on
leitavad veebist aadressil
[online.le.ee/kategooria/
tasutud-teated/](http://online.le.ee/kategooria/tasutud-teated/).

Soovid õnnitleda oma lähedasi
või Sulle olulisi inimesi?
Saada oma õnnitlused
aadressile le@le.ee või
helista 473 7111.

MÜÜK

Müüa ajalooline püügijõgis 10 nakke-võrgule Läänemaal. 5341 0851.

Müüa söelumat mulda (turba segu), Taebas 10+km, lisandub veo hind. Info 5697 5216.

Martnas tegutsev väikefarm OÜ Fazenda müüb jätkuvalt kvaliteetset sealiha: veerand rümpa hinnaga 3.60/kg. Tel 5648 4834.

12. märtsil toome kõrgekvaliteedilise ja kodumaise sealiha, hakkliha, ahju-, suitsu- ja šašlökivorstid, šašlökid ja kulinaariatooted, soolaliha, suitsusingid, pasteedid, sealihakonservid ja subproduktid järgmistesse sihtkohtadesse: Järva-Jaani – Roosna-Alliku – Paide – Türi – Käru – Lelle – Kehтна – Rapla – Märjamaa – Laukna – Koluvere – Kullamaa – Lihula – Kömsi. Sealiha al veerand seast 3.75/kg. Tellimus esita 5358 6772 / Facebooki sõnum / läbi kodulehekülje või saada kiri: vajanguperefarm@gmail.com. Tarned vahemikus 14–21, kellaäeg helistatakse veel ette.

14. märtsil toome kõrgekvaliteedilise ja kodumaise sealiha, hakkliha, ahju-, suitsu- ja šašlökivorstid, šašlökid ja kulinaariatooted, soolaliha, suitsusingid, pasteedid, sealihakonservid ja subproduktid järgmistesse sihtkohtadesse: Kose – Keila – Vasalemma – Ämari – Riisipere – Turba – Risti – Palivere – Taebas – Linnamäe – Haapsalu. Veerand siga al 3.75/kg. Väiksemaks tükeldamise võimalus. Tellimus esita 5358 6772 või vajanguperefarm@gmail.com. Tarned vahemikus 14–21, kellaäeg helistatakse veel ette.

PUIT

Vedu hinnas. Müüa kuiva ja märga küttepuid. Pikkus vastavalt soovile. Tel 5666 0431.

Müüa küttepuid koos veoga. Info 5687 3966, timberexpert@online.ee

Müüa kuiva puud alates 65-, transport 3–9 ruumi. Tel 505 5203.

Kandiline puitbrikett koos veoga, toome ka väiksemaid koguseid, soovi korral ladustame panipaika. www.briketivedu.ee, 507 8754.

Müüa ehituslikku saematerjali ning voodri- ja põrandalauda. Vedu tasuta. Tel 528 2268.

Müüa 3meestrit küttepuid: must lepp, hall lepp, kask koos kohaletoomisega, miinimumkogus 15 tihumeetrit. Lisainfo tel 5829 3564.

Müüa küttepuid: toores ja kuiv. Vedu alates 2 ruumist. Tel 5302 8000.

Küttepuid müük: valge lepp, sanglepp, kask, metsakuiv okaspuu. Mõõdud vastavalt soovile. Täpsem info: 5697 5216.

AUTOD

Ostan kõiksugu mootorsõidukeid: autod, mootorrattad, ATVd, paadid, haagised jms. Tel 5552 2223.

Loe veebis
online.le.ee.

TEENUS

Puurkaevude ja maaküttekäevude puurimine ning projekteerimine. Vee- ja kanalisatsioonitööd ning septikute paigaldus. Rauaeraldus, filtrite paigaldus. Tel 521 7415, 504 2999, www.baltipuurkaev.ee.

Ohtlike puude raie, võsalõikus ja kruntide puhastus võsast. Helista julgelt ja leiame lahenduse. Tel 5623 0373, Randy.

Teostame majade, abihoonete ja aedade ehitusi, tänavakivide paigaldust, võtmed kätte lahendused. Dekkan.ehitus@gmail.com. Tel 5632 7955.

Päikesepaneelide paigaldus. Katuste paigaldus ja remont. Akende paigaldus ja hooldus. 5783 4387, www.paneelipoisid.ee.

Ohtlike puude langetamine. Tel 566 3296.

MITMESUGUST

Võtame vastu üleliigset raamatut. Tuleme ise järele. 5615 5175.

KOOLITUS

Fixum Autokoolis
algab 22.03
VEOAUTO- JA BUSSIJUHI
TÄIENDÕPPEKURSUS.
Info tel 511 8111.

Toimetust kuulutuste sisu eest ei vastuta.

Läänemaa vähiühing
on pakkunud oma liikmeile
ja nende peredele tuge juba
üle kümne aasta.

Oleme tänulikud abi ja toetuse eest.

Läänemaa vähiühing,
SEB
EE621010220047448013.

Läänemaa toidupank
kogub toitu puudust kannatavate
leibkondade toetuseks
Haapsalus ja Läänemaal.

Et toiduabi saada, võta ühendust kohaliku omavalitsuse sotsiaaltöötajaga.

Aitame koos!
Tel 5355 4330

KIRIKUTEATED

EELK KOGUDUSED
HAAPSALU

T, 11. märtsil kl 18.30 toomkooori proov (Jaani kirik).

K, 12. märtsil kl 18 segakoori proov (Jaani kirik).

R, 14. märtsil kl 9 hommikupalvus. Teenib Tiina Kütt (Jaani kirik); kl 14 teetund. Külal on vanemkomissar Vello Vichterpal Haapsalu politseijaoskonnast, kes räägib petukõnede teemal (Jaani kirik).

L, 15. märtsil kl 13 „Piibel köögis“. Piiblitunni peab EAOK preester Jüri Ilves. Eelregistreerimine: Maria, 5358 3276 (Jaani kirik); kl 15 emakeelepäeva kontsert „Allikas“. Esinevad Canzone mudilaskoor, lastekoor, neidude-naiskoor ning Oru kooli mudilaskoor ja lastekoor. Dirigendid Ulrika Grauberg ja Eneken Viitmaa. Vaba annetus (toomkirik).

P, 16. märtsil kl 11 jumalateenistus armulauaga. Teema: palve ja usk. Teenivad õpetaja Mart Salumäe ja Tiina Kütt. Organist Lia Salumäe (toomkirik). Koguduse kantsleil (Kooli 6) avatud K ja R 10–14. Info 5346 7922.

KULLAMAA

N, 13. märtsil kl 10–14 kantsleil lahti kogudusemajas.

P, 16. märtsil kl 11 paastuaja 2. pühapäev jumalateenistus armulauaga kogudusemajas. Teema: palve ja usk. Teenib õp Kari Tynkkynen ja oreil Ivi Küla.

PIIRSALU

P, 26. märtsil kl 13 paastuaja 2. pühapäev jumalateenistus armulauaga kogudusemajas. Teema: palve ja usk. Teenib õp Kari Tynkkynen ja oreil Ivi Küla.

MARTNA

P, 16. märtsil kl 12 jumalateenistus armulauaga; kl 13.15 nõukogu koosolek (kogudusemajas). Martna kogukonnakohvik on avatud tööpäevadel kl 11–14. Rohkem infot: 5809 3633 (Küllike Valk).

RIDALA

K, 12. märtsil kl 16–18 koguduse kantsleil on avatud; kl 17.30 paastuaja palvus (pastoraadis). P, 16. märtsil kl 15 jumalateenistus armulauaga (pastoraadis). Vt ka ridala800.ee.

KARUSE

Jumalateenistused toimuvad iga kuu 1. ja 3. pühapäeval algusega kl 14 Karuse kirikus või Karuse kiriku talvekirikus.

Regionaalhaigla
Verekeskus

TULE
DOONORIKS,

kui oled terve,
puhanud ja söönud,
kehakaaluga üle 50 kg,
18–60aastane.

Võta kaasa isikult
tõendav dokument!

verekeskus.ee f Doonorid ja Sõbrad

Armastus on üle Elu

AIVO SIMS

20.3.1967–11.3.2024

Mälestame 1. surma- ja 58. sünniaastapäeval.

Mirje ja lapsed

Mälestame toredat naabrimeest ja avaldame kaastunnet abikaasale ja lastele peredega
PAUL PROOSVÄLJA
kaotuse puhul.

Perekond Ratas

HOOLI
RASKUSTESSE
SATTUNUD
PEREDEST!

Läänemaa Abikassa ootab heade inimeste ja organisatsioonide annetusi, et toetada raskustesse sattunud peresid Läänemaal.

Annetusi saab teha MTÜ Läänemaa Abikassa kontole EE592200221046665398, Swedbank AS.

Teave veebis
www.abikassa.ee.

E-post
laanemaa.abikassa@gmail.com.

Kas nägid või kuulsid
midagi huvitavat?

Saada vihje veebis www.le.ee
või meiliaadressil info@le.ee.

Kui Sul on probleem või pole oma muret kellegagi jagada, on Sul võimalus abi saada

LÄÄNEMAA
KRIISIABIKESKUSEST

Psühholoogiline nõustamine
515 9572 / 5560 2367

Esmatasandi
psühholoogiline kriisiabi
(eesti k) - 5671 4273

Esmatasandi
psühholoogiline kriisiabi
(vene k) - 552 0094

Nõustamine toimub telefoni teel, veebis või asukoht kokkuleppel nõustajaga, sh Kastani 7, Haapsalu.

Täpsem teave
laanemaakriisiabikeskus.
weebly.com/

Armsad
lapsevanemad!

Kui teie perre on
sündinud beebi ja
soovite tema nime
avaldada Lääne Elus,
palume anda meile
sellest teada:
le@le.ee.

HINGEVIUL
MATUSEBÜROO

BÜROO AVATUD E-R 10–15
KALMISTU TN 3A, HAAPSALU
TEL 58 503 340 (kontor),
5846 1111
www.hingeviul.ee
info@hingeviul.ee

Matusekorraldus Haapsalus ja Läänemaal,
matuseteenused ja -tarbed,
tuhastamine, haua- ja urnimatused,
lahkunu transport surnukuuri
(24/7 tel 58 007 504)

Teostame hauaplatside renoveerimis- ja
hooldustööd Haapsalus ning Läänemaal.
Müüme hauakive ja -piirdematerjale.
Hinnapakumine ja info:
hingeviul@gmail.com / 58 503 340

ENDEL PRIKK

12.3.1925–29.4.2010

Võnnus koolmeistri peres sündinud ja kogu elu muusika-õpetajana tegutsemise kõrval oli tema suur kirg ajalugu. Ta pühendus aastaktümneid Läänemaa ajaloo uurimisele ja sõjas mõlemal pool langenute andmete kogumisele ning nende mälestuse jäädvustamisele. Olles hooliv ning armastav isa ja vanaisa, oli tema elu moto: „Igaüks peab oma juuri teadma.“

Mälestame kallist Papat tema 100. sünniaastapäeval!

Perekond

VIIIMANE VEERG

WIKIPEDIA

Soe ajas putukad liikvele

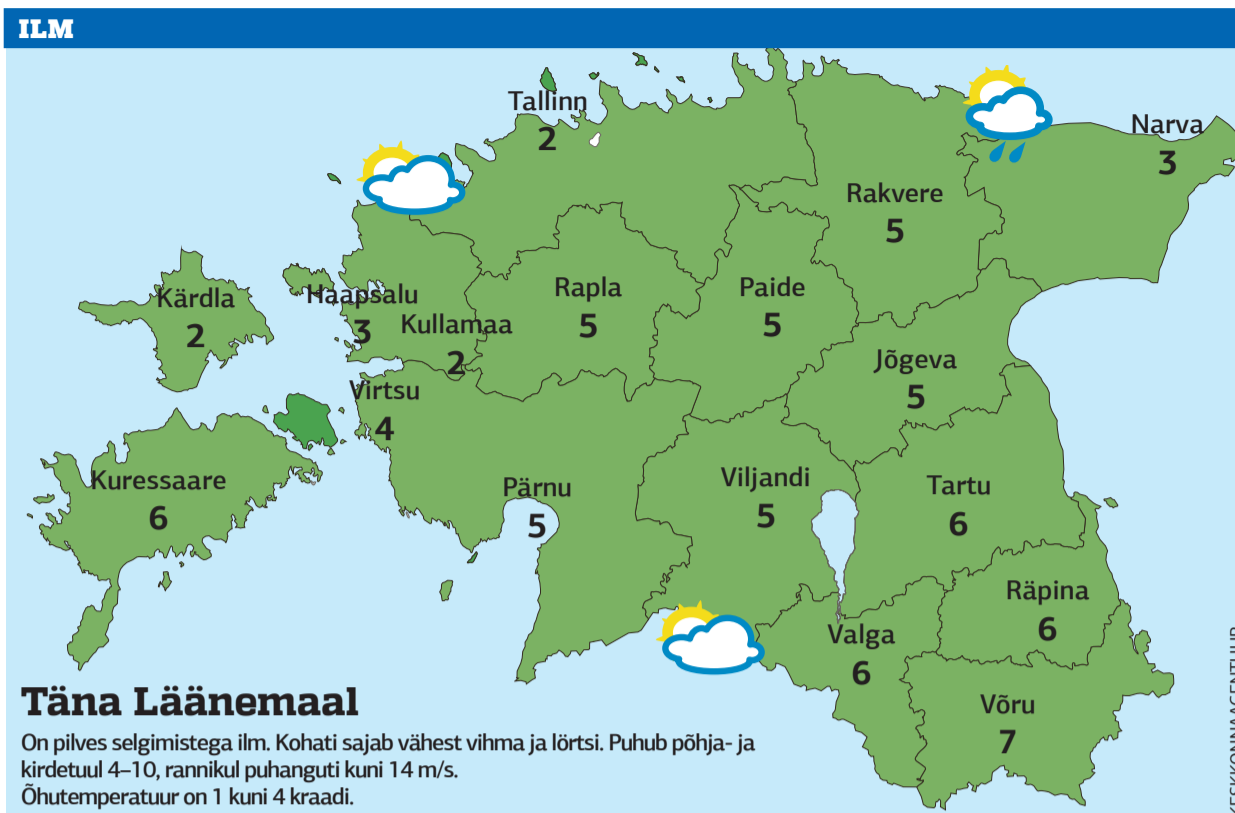
Nädalavahetuse soojad ilmad meelitasid tardumusest välja esimesed tiivulised.

„Surusääski oli Matsalus parvedena,” ütles bioloog Marje Loide. „Ja kärkseid. Toa otsaseina peal oli neid rohkem kui ühte liiki. Porikärbsed, toakärbsed.”

Kulu sees olid liikvel esimesed huntämblikud ja ärganud on heleroheliste võrktiivadega kiilassilmad (pildil). „Ka neid oli nädalavahetusel lendamas,” märkis Loide. „Kui olud on kehvad, siis poevad jälle peitu. Kui ilm soe, hakkavad kibekiiresti paarilist otsima.”

Esimesed lumikellukesed hakkasid Matsalus öitsemal vabariigi aastapäevaks, aga taimed esialgu veel ei kiirusta, sest muld on külm. „Sarapuu öitsemal jupiti jaanuaris ja öitseb nüüd ka. Lepp tolmas,” ütles Loide. „Vahtramahl jookseb. 23. veebruaril panin pooleliitri pudeli oksa otsa ja öhtuks oli täis.”

KAIE ILVES

Täna Läänemaal

On pilves selgimistega ilm. Kohati sajab vähest vihma ja lörtsi. Puhub põhja- ja kirdetuul 4-10, rannikul puhanguti kuni 14 m/s. Öhutemperatuur on 1 kuni 4 kraadi.

Kolmapäev	öö päev -1...3°	Neljapäev	-1...5°	Reede	-3...1°	Laupäev	-5...5°
kirde-, idatuul 1-5 m/s		muutlik tuul 1-4 m/s		põhjatuu 3-8 (13) m/s		loode-, läänetuul 3-8 (13) m/s	

VAATA KA
WWW.LE.EE

REINPAUL

OSTAME KASVAVAT ja LADUSTATUD VÕSA

Raiume võsast puhtaks kraavid, tee- ja põlluääred, lepikud, haavikud jne.

Info tel 5593 3899, kaido@reinpaul.ee
www.reinpaul.ee

Vajad uut vihmaveerenni või katuselt lumetõkked puudu?

- Katuseredelid
- Lumetõkked
- Vihmaveerennide paigaldus
- Käiguteed ja platvormid

527 1059
info@vihmaveerennid.ee
vihmaveerennid.ee

VIHMAVEERENNID
Lähevabad rennid kuni 50m

SOOJUSTAME HOONETE SEINAD JA PÖÖNINGUD PUISTEVILLAGA

Objektiga tutvumine tasuta.

5044041
info@puistemees.ee
puistemees.ee

PUISTEMEES

ISOVER

Jälgi Lääne Elu ka Facebookis!

Juba üle 11 000 jäelija!

Lääne Elu saadab Augustibluusile!

Telli Lääne Elu paber-, digi- või paber- ja digileht 25. jaanuarist kuni 24. juulini vähemalt 6 kuuks ja võida Augustibluusi pass!

ALGUSTI 31
BLUUS
1-3 AUGUST 2025
HAAPSALU
ESTONIA

Loosi läheb 2 festivalipassi kahele.

Lääne Elu püsikorraldusega tellijad osalevad loosimises automaatselt. Loosimise hetkel peab kehtima vähemalt 6 kuu tellimus.

Võitjad loositakse välja 25. juulil ja avaldatakse 26. juuli paberlehes.

Lääne Elu paber- ja digilehe hinnakiri		PABERLEHT	PABER+DIGI	DIGILEHT	DIGILEHE PÄEVA-PILET 1,50
1 kuu		13	17	8	
3 kuud		38	48	20	
6 kuud		73	92	37	
12 kuud		133	170	74	
E-arve		11	14	7	

473 7111
le@le.ee

13. juulil 1989. aastal ilmus esimene Lääne Elu. Videost näeb, kuidas nüüd, 35 aastat hiljem leht valmib - teemade leidmisest paberlehe jõudmiseni lugejani.